

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžfk/30/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016201582
Dátum vydania rozhodnutia: 02.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016201582.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobca): Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, so sídlom Študentská 2, Trenčín, IČO: 31 118 259, zastúpený: MAPLE & FISH, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, IČO: 36 718 432, proti žalovaným: 1/ Výskumná agentúra, so sídlom Hanulova 5/B, Bratislava, IČO: 31 819 494, 2/ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, so sídlom Stromová 1, Bratislava, IČO: 00 164 381, o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21500133/S01 zo dňa 01.07.2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120014/Z01 zo dňa 01.07.2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/181/2016-79 zo dňa 25. januára 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne, so sídlom Študentská 2, Trenčín, IČO: 31 118 259, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/181/2016-79 zo dňa 25. januára 2017 z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením odmietol žalobu žalobcu vo veci preskúmania Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21500133/S01 zo dňa 01.07.2016 (ďalej len „Správa“) a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120014/Z01 zo dňa 01.07.2016 (ďalej len „Žiadosť“).

2. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 28.05.2009 uzatvoril so žalovaným v 2. rade, v zastúpení žalovaným v 1. rade, Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 014/2009/5.1/OPVáV (ďalej len „Zmluva o NFP“) na realizáciu projektu „Modernizácia infraštruktúry Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne“, s označením ITMS: 26250120014. Žalobca za účelom realizácie projektu vykonal verejné obstarávanie na predmet nadlimitnej zákazky „Modernizácia infraštruktúry Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne“, uverejnením oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania

vo Věstníku veřejného obstarávání č. 181/2009 zo dňa 22.09.2009, pod značkou 5161-MUT, ako aj v Úradnom vestníku EÚ č. 2009/S 181 zo dňa 19.09.2009, pod značkou 260150.

3. V období od 29.02.2011 do 18.05.2012 bol u žalobcu vykonaný vládny audit č. A443, K2833, ktorého hlavným účelom bolo overiť projekt č. 26250120014 - Modernizácia infraštruktúry Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne. Audítorská skupina v rámci vykonaného auditu u žalobcu neidentifikovala žiadne, žalovaným v I. rade vytýkané porušenia zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní (ďalej aj ako „ZVO“).

4. Dňa 07.07.2016 bola žalobcovi doručená Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov projektu č. 26250120014 „Modernizácia infraštruktúry Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne“. Prostredníctvom uvedenej Správy o zistenej nezrovnalosti žalovaný v I. rade žalobcovi oznámil, že na základe opätovnej kontroly verejného obstarávania zo dňa 20.02.2015 zistil neoprávnené výdavky, ktoré vznikli porušením podmienok Zmluvy č. 014/2009/5.1./OPVaV o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Obsahom Správy o zistenej nezrovnalosti je odôvodnenie zisteného porušenia princípov ZVO týkajúcich sa predmetu uvedenej zákazky. V Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov žalovaný v I. rade žalobcu požiadal o vrátenie istiny vo výške 773.220,52 Eur, ktorá je súčtom požadovaných korekcií uložených vo výške poskytnutých finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej únie a zo zdrojov štátneho rozpočtu.

5. Podľa názoru krajského súdu, administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky, nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami ZVO. Výsledné materiály z vykonanej kontroly a postup pri ich vypracovaní nepodliehajú súdnemu prieskumu v rámci úpravy správneho súdnictva v Správnom súdnom poriadku, keďže nie sú rozhodnutím správneho orgánu v zmysle Správneho súdneho poriadku. Kontrola postupu zadávania zákazky predstavuje jednu z dohľadových kompetencií žalovaných.

6. V súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozsudku sp. zn. 5Sžf/26/2012 zo dňa 29.11.2012 a v uznesení sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016 dospel k názoru, že Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože samé o sebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu.

7. Súd poukázal na to, že v Správe o zistenej nezrovnalosti absentuje právne vynúiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky. Predmetnou správou boli žalobcovi oznámené zistené nezrovnalosti v priebehu kontroly, tak ako to ustanovuje zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej len „zákona č. 528/2008 Z. z.“), a preto ju možno považovať za podkladové rozhodnutie, majúce predbežnú povahu, vzhľadom na zákonný postup vyplývajúci z § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. Ohľadom preskúmania uvedenej žiadosti je nesporné, že touto písomnosťou žalovaný využil zákonnú možnosť vyplývajúcu z ust. § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z., a keďže zistil porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, vyzval žalobcu ako prijímateľa na vrátenie časti poskytnutého príspevku na predmet zákazky. Nejedná sa o žiadne rozhodnutie vydané v rámci výkonu pôsobnosti žalovaného ako správneho orgánu a oblasti verejnej správy, ktoré by bolo možné podrobiť súdnemu prieskumu.

8. Na základe uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že neboli splnené podmienky na preskúmanie napadnutých opatrení v rámci správneho súdnictva, a preto žalobu ako neprípustnú podľa § 7 písm. b/ a e/, § 97 a § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“) odmietol.

9. Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal žalobca kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedol, že súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobu odmietol podľa ust. § 7 písm. b/

a e/, § 97 a § 98 ods. 1 písm. g/ S. s. p. pre jej neprípustnosť, čím porušil zákon, nakoľko znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

10. Podľa jeho názoru, Správa i Žiadosť sú rozhodnutiami sui generis, ktoré zasahujú do jeho subjektívnych práv v tom rozsahu, že mu ukladajú povinnosť zaplatiť istinu vo výške 773 220,52 eur pod hrozbou sankcie bez možnosti využitia riadneho opravného prostriedku. Ak by žalobca nepodal žalobu a súčasne by neuhradil vyššie uvedenú sumu, tak by mu v zmysle § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. hrozila sankcia v podobe navýšenia sumy uvedenej v Žiadosti na jeden a pol násobok, najviac však do výšky 100% poskytnutého príspevku. Poukázal na judikatúru Krajského súdu v Bratislave, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcu sa definície a charakteru typov rozhodnutí správnych orgánov preskúmateľných súdom. Aj keď finančné vyčíslenie nezrovnalosti ešte samo osebe nezakladá povinnosť vrátiť finančné prostriedky, nastupuje povinnosť žalobcu uhradiť sumu vo výške jeden a pol násobku žiadanej sumy, ak k úhrade nedôjde na základe žiadosti. Z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutia správneho orgánu sú spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho právach alebo chránených záujmoch.

11. Na základe uvedených dôvodov žiadal žalobca kasačný súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania a kasačného konania. Taktiež navrhol, aby kasačný súd pred rozhodnutím vo veci priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

12. Žalovaný v prvom rade vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že vystavením Správy a Žiadosti, konal v zmysle zákona č. 528/2008 Z. z. a ostatných záväzných právnych predpisov SR a EÚ, upravujúcich čerpanie prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, a teda si plnil svoje zákonné povinnosti. Už z názvu a obsahových náležitostí Správy je zjavné, že ide o dokument, ktorý má informačný charakter, nie je právne vynútiteľný a nezrovnalosť je v nej iba „zdokumentovaná“. Absolútne popiera tvrdenia žalobcu o tom, že nemá k dispozícii žiadne opravné prostriedky, nakoľko tie bude môcť riadne využiť po vydaní rozhodnutia podľa § 27a ods. 3, 5 a 7 zákona č. 528/2008 Z. z. Žalovaný v prvom rade uviedol, že nie je oprávnený vydať rozhodnutie v správnom konaní podľa § 27a zákona č. 258/2008 Z. z. Z uvedeného dôvodu ním vydanú Správu a Žiadosť nie je možné preskúmať v správnom súdnom konaní. Správa a Žiadosť sú len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľa, a teda súd rozhodol správne keď žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g/ S. s. p.

13. Vzhľadom k uvedenému žalovaný v prvom rade navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu podľa § 461 S. s. p. zamietol.

14. Žalovaný v druhom rade vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne. Zasláním Správy a Žiadosti si žalovaní splnili svoju oznamovaciu povinnosť a oznámili žalobcovi informáciu o existencii podozrenia vzniku nezrovnalosti. Bez ďalších nasledujúcich úkonov potrebných na doriešenie nezrovnalosti nemôžu napadnuté rozhodnutia nijakým spôsobom zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov žalobcu a ani mu spôsobiť ujmu na jeho subjektívnych právach. Až na základe právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní bude žalobca povinný vrátiť finančné prostriedky v lehote uloženej v tomto rozhodnutí a až toto rozhodnutie je spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv žalobcu, a teda bude aj preskúmateľné v rámci správneho súdneho konania.

15. Vzhľadom k uvedenému žalovaný v druhom rade navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. zamietol.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd") ako súd kasačný [§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len "S. s. p.")], po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S. s. p.) vec preskúmal.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, pretože na súdny prieskum napadnutého úradného listu chýba správnym súdom právomoc.

18. Najvyšší súd prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už riešil spory týkajúce sa právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum napadnutého úradného listu Správy o zistenej nezrovnalosti, vrátane Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov. Zároveň vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t.j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritorne odchýliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

19. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným iným senátom v obdobnej veci, a to prostredníctvom zastavujúceho uznesenia Najvyššieho súdu zo dňa 8. júna 2016 sp. zn. 4Sžf/56/2015, podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“) v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, v podrobnostiach je celý text rozhodnutia zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Odvolací súd skôr, ako podrobil prejednávaniu veci meritórnejmu prieskumu zisťoval, či v prejednávanej veci je daná právomoc súdu na konanie a rozhodovanie vo veci.

Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, ktorá je formulovaná tak, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia orgánov verejnej správy, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmajú.

Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmajú, sú vymedzené v ustanovení § 248 O. s. p. Predmetné ustanovenie v písmene a/ až c/ obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu. V písmene d/ Občiansky súdny poriadok odkazuje na osobitné zákony, ktoré vylučujú právomoc správnych súdov na preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy. V prejednávanej veci uzatvoril žalobca zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, a to podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci a podpore. Na základe uvedenej zmluvy boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky na účel uvedený v predmetnej zmluve na základe uskutočneného verejného obstarávania. Následne ministerstvo životného prostredia vykonalo administratívnu kontrolu verejného obstarávania, ktoré sa vykonalo na v nadväznosti na uzatvoreniu zmluvy, a to v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o pomoci a podpore. V priebehu kontroly boli zistené určité nezrovnalosti, ktoré boli žalobcovi oznámené formou Správy o zistenej nezrovnalosti, tak ako to ustanovuje zákon o pomoci a podpore vo svojej druhej časti. Predmetnú správu je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona o pomoci a podpore, keďže predmetom preskúmanej veci je eventuálne vrátenie prostriedkov z kohézneho fondu, prioritne poskytnutých na účely odpadového hospodárstva.

Výpočet základných ľudských práv a slobôd obsahuje Ústava Slovenskej republiky vo svojej druhej hlave ako aj Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd. Odvolací súd má za to, že v nich nie je obsiahnuté právo, ktoré by korešpondovalo s právom, ktorého ochrany sa domáha žalobca. Prejednávaniu veci teda nemožno posudzovať podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

20. Najvyšší súd sa stotožňuje s vyššie uvedeným záverom, že na prvom mieste sa musí správny súd vysporiadať s otázkou svojej právomoci, a to najmä s prihliadnutím na ustanovenie § 7 S. s. p. (predtým § 248 O. s. p.), pretože, ako správne konštatoval senát 4S a následne aj senát 1S najvyššieho súdu, nie je možné si osvojiť záver, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie patrí k základným právam a slobodám v zmysle nižšie citovaného čl. 46 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky.

21. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané už za účinnosti zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku, podľa ustanovení § 98 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 7 písm. e/ S. s. p., v zmysle ktorých správny súd uznesením žalobu odmietne, ak je neprípustná. Nová právna úprava (keďže správna žaloba bola podaná ešte v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku) nebola v neprospech žalobcu, nakoľko podľa nej by napadnuté opatrenia žalovaného rovnako nemohli byť podrobené súdnemu prieskumu, pretože v zmysle § 250d ods. 3 O. s. p. by konania o nich museli byť zastavené.

22. Podľa § 7 S. s. p. v citovanom znení, správne sudy nepreskúmajú

a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,

b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,

d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,

g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

23. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky v citovanom znení kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

24. Na rozdiel však od zastavujúceho dôvodu vysloveného v hore citovanom uznesení (4Sžf/56/2015), t.j. aplikácia § 14 ods. 18 zák. č. 528/2008 Z. z. v spojení s § 248 písm. d) O. s. p., dospel konajúci senát najvyššieho súdu na základe nižšie vyslovených právnych názorov k záveru, vyslovenom aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Sžf/87/2015, podľa ktorého: „zastavujúcim dôvodom (v tomto prípade dôvodom na postup podľa § 98 ods. 1 písm. g) S.s.p.) je aplikácia § 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z. v spojení s § 7 S.s.p.

25. Je nepochybné, že v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z. sa úspešnému predkladateľovi žiadosti, a v preskúmvanej veci aj žalobcovi, sa pomoc, resp. podpora poskytuje na základe súkromnoprávneho vzťahu, ktorý vychádza zo zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Ďalej však už, ako správne konštatoval žalobca, žalovaný vystupuje v pozícii orgánu verejnej správy, t.j. ako riadiaci orgán, ktorý zverenú finančnú zdroje spravuje s dohľadovým vrchnostenským oprávnením, ktoré mu vyplýva najmä z ustanovení § 24b a nasl. zák. č. 528/2008 Z. z. (výkon dohľadu nad plnením podmienok poskytnutia pomoci a podpory, súlad platby a súvisiacej dokumentácie so záväznými predpismi, či hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť použitia pomoci a podpory), resp. § 26 zák. č. 528/2008 Z. z. (výkon ochrany finančných záujmov vrátane zistenia nezrovnalostí).

26. Pokiaľ v rámci výkonu svojich oprávnení žalovaný z pozície riadiaceho orgánu zistí existenciu nezrovnalosti je povinný túto skutočnosť oznámiť žalobcovi ako prijímateľovi (viď § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z. z.) prostredníctvom tzv. správy o zistenej nezrovnalosti. Zákon oprávňuje žalovaného v prípade tvrdeného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, aby v tomto štádiu výkonu dohľadových oprávnení mohol žalobcu popri oznámení o zistenej nezrovnalosti vyzvať na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky (§ 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z.), resp. pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť (§ 7 ods. 6 zák. č. 528/2008 Z. z.). Zákonodarcom použité oprávnenie „možnosť vyzvať“ je nutné vykladať s prihliadnutím na absenciu vykonať autoritatívny výklad ustanovení zák. č. 25/2006 Z. z. žalovaným v tom zmysle, že ide o uplatnenie notifikačného (oznamovacieho) oprávnenia orgánu verejnej správy v rámci výkonu dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej právomoci ako sa domnieva žalobca.

27. Podľa § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z. z. v citovanom znení platí, že ak riadiaci orgán zistí nezrovnalosť z vlastného podnetu alebo iného podnetu, je povinný vypracovať a predložiť správu o zistenej nezrovnalosti certifikačnému orgánu, platobnej jednotke a prijímateľovi.

28. Celé štádium výkonu dohľadových oprávnení žalovaného ako riadiaceho orgánu sa ukončuje v okamihu, keď nedôjde zo strany prijímateľa (žalobcu) k vráteniu príspevku na základe výzvy podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z.z. V prípade nevrátenia príspevku na základe výzvy - žiadosti, môže žalovaný podať podnet na správne konanie orgánu príslušnému podľa zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní účinného od 18.04.2016. Až zistené porušenia pravidiel vo verejnom obstarávaní prijímateľom zo strany príslušného orgánu (Úrad pre verejné obstarávanie), je podnetom na vydanie rozhodnutia podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z.z. správnym orgánom, ak dovtedy nie je príspevok prijímateľom uhradený na základe predchádzajúcej výzvy. Z uvedeného vyplýva, že v štádiu zaslania Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov nedochádza bez ďalšieho k uloženiu povinnosti žalobcovi ani k reálnemu navýšeniu časti prijatého príspevku na 1 a pol násobok prijatej sumy tak, ako to tvrdí žalobca, pretože k navýšeniu dochádza až po zistení porušenia pravidiel verejného obstarávania príslušným orgánom podľa osobitného predpisu (zákon č. 25/2006 Z.z.), na základe následne vydaného rozhodnutia, ak pred tým nebola príslušná suma určená vo výzve riadiaceho orgánu uhradená. Až po splnení uvedených podmienok vzniká žalovanému právomoc rozhodnúť o vrátení 1 a pol násobku sumy uvedenej v pôvodnej výzve, ktorá je však zákonom limitovaná výškou 100% poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

29. Pretože na úkony orgánu verejnej správy pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení (kontrola, dohľad či dozor) a na ich hmotne zachytené výsledky (protokoly, záznamy či zápisnice) sa v správnom súdnictve nazerá najmä ako na individuálne správne úkony s charakterom predbežnej povahy, Najvyšší súd musel vyhodnotiť napadnutý úradný list ako správny akt, ktorý nie je možné v zmysle § 7 S.s.p. podrobiť súdnej právomoci v správnom súdnictve.

30. Pretože pri vydávaní napadnutého úradného listu vo forme výzvy na vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých podľa zák. č. 528/2008 Z. z. nemohol žalovaný uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc, je možné sa zhodnúť s názorom žalovaného, že išlo o individuálny správny akt, u ktorého absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci, t.j. slovami žalovaného, ide o výzvu na „dobrovoľné“ plnenie oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (t.j. iba tvrdených) skutočností.

31. V spojení s dispozitívnym oprávnením žalobcu vybrať si z dostupných prostriedkov súdno-právnej ochrany (viď čl. 13 Európskeho dohovoru o ochrane základných slobôd a ľudských práv) ten, ktorý bude v preskúmvanej veci použiteľný (viď bod č. 17), musí Najvyšší súd konštatovať, že pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení sa musí orgán verejnej správy vyvarovať nezákonných zásahov, resp. nečinnosti. Tento záver vyslovený Najvyšším súdom preto nevyklučuje aplikáciu ustanovení S. s. p. pri domáhaní sa súdnej ochrany proti nezákonnosti napadnutého úradného listu avšak z iného procesno-právneho titulu.

32. Najvyšší súd pri tejto argumentácii zdôrazňuje osobitný charakter právneho vzťahu medzi žalobcom ako prijímateľom a žalovaným ako riadiacim orgánom, ktorý je oveľa komplikovanejší, tak ako žalovaný tvrdí, a pre tradičné právne prostredie slovenského práva predstavuje osobitný právny vzťah či s prvkami súkromného práva ako aj práva verejného, t.j. s vložením najmä administratívnych postupov kontroly, auditu, použitia, vymáhania resp. zadržania v zmysle nielen zmluvy o NFP (napríklad čl. 3 ods. 3.3), ale aj dotknutej právnej úpravy. Pritom je nutné vychádzať z premisy, že uvedená zmluva je vymedzená zákonom ako podklad pre poskytnutie a realizáciu pomoci a podpory (§ 12 ods. 1 a 15 ods. 1 a 4 zák. č. 528/2008 Z. z.).“

33. Podľa § 98 ods. 1 S. s. p., správny súd uznesením odmietne žalobu, ak o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté, o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie, bol podaná predčasne a lehota na jej podanie v čase rozhodovania správného súdu ešte nezačala plynúť, bola podaná oneskorene, bola podaná zjavne neoprávnenou osobou, žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50 S. s. p. je neprípustná alebo ak tak ustanoví zákon.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky už rozhodoval v obdobných veciach, (Správa o zistenej nezrovnalosti, Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov), pričom zároveň vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t.j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritórne odchyliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným inými senátmi v obdobnej veci (napr. aj č. k. 1Sžf/95/2015, 1Sžf/87/2015, 4Sžf/56/2015).

35. V súlade s citovanými ustanoveniami i vyššie uvedenými úvahami si najvyšší súd osvojil záver, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo vydané v súlade so zákonom, nebol dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu a kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť v zmysle ust. § 461 S. s. p.

36. O trovách súdneho konania rozhodol najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 170 písm. a/ v spojení s § 467 ods. 1 S. s. p. tak, že neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania neprislúcha a žalovaní nemajú zo zákona právo na ich náhradu.

37. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.